

การบรรยายสรุปช่วงที่ 41

ทางเลือกของความเปลี่ยนแปลง

ทางเลือกที่รัฐใช้ในการพัฒนาประเทศ

นับตั้งแต่สมัยลักษณ์เบาริ่ง พ.ศ. 2398 เป็นต้นมา ระบบทุนนิยมขยายตัวขึ้นในสังคมไทย ชนชั้นนำของไทยเลือกที่จะ เผชิญความเปลี่ยนแปลง โดยการรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองไว้ที่ส่วนกลาง แล้วขยายอำนาจจักรภูมิไปควบคุมและจัดการทรัพยากรห้อมกันเข้าไปควบคุมชีวิตคนมากขึ้นในทุกด้าน เช่น ด้านการศึกษา การสาธารณสุข การสื่อสารมวลชน ฯลฯ

ในสมัยสมบูรณ์ลักษณ์เบาริ่ง อำนาจการตัดสินใจอยู่ในกลุ่มเจ้านาย การระดมทุนกระทำโดยการเก็บเงินค่าสมปำานจากบริษัทต่างชาติที่เข้ามาผลิตและส่งออกต่อจากบริษัทต่างชาติ เช่น ไม้สัก และดิบ กการเก็บภาษีจากการจัดซื้อขายสินค้าที่ผลิตเพื่อขายและจากสินค้าเช้าขายออก และจากการดำเนินการบ่อน้ำ อาการหอย เป็นสำคัญ ส่วนทุนที่ได้จากประชาชนโดยตรงได้แก่เงินค่าราชภารหรือเงินรัชชุมการ นอกเหนือนี้ยังมีทุนเดิมที่อยู่ในรูปที่เป็นสิทธิของระบบตัดติน เช่น ที่ดิน ทุนที่รัฐตามมาได้เช่นนี้น้ำตัดสินใจใช้ไปในการสร้างและพัฒนาระบบราชการแบบใหม่ โดยเฉพาะกองทัพแบบตะวันตก และการคมนาคมแบบตะวันตก เช่น ทางรถไฟ การไฟฟ้า การไฟฟ้าพลังงานน้ำ ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงของรัฐไทยที่มีเจ้านายเป็นผู้นำ

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ชนชั้นนำของไทยได้แก่กลุ่มผู้นำในระบบราชการเลือกพัฒนาประเทศในแนวทางที่เรียกว่า "ทุนนิยมโดยรัฐ" กล่าวคือรัฐซึ่งมีระบบราชการเป็นกลไกดำเนินการลงทุนในรัฐวิสาหกิจสำคัญ ตามนโยบายที่จะส่งเสริมการประกอบการขนาดใหญ่ไว้ให้เป็นของรัฐ นโยบาย เช่นนี้ส่งผลให้ข้าราชการระดับสูงและผู้ค้าบางกลุ่มสามารถผูกขาดตัดต่อธุรกิจการลงทุนของรัฐ เมื่อผลประโยชน์ส่วนตัว กลายเป็นนายทุนกลุ่มใหม่ในสังคมไทย

นับตั้งแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นต้นมา ชนชั้นนำได้เลือกพัฒนาประเทศโดยการระดมทุนจากการตัดตัวเอง เกินจากภาคเกษตรกรรม เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรม ทั้งนี้โดยมีนิรฐานความคิดว่าเกษตรกรรมจะไม่ทำให้คนพื้นจากความยากจนได้ รายได้ที่มากอยู่ในภาคอุตสาหกรรมจึงพัฒนาโดยลำเอียงเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและคาดหวังว่าในอนาคตความเจริญจะไปถึงคนส่วนใหญ่โดยภาคอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น ซึ่ง "งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข"

การพัฒนาในแนวตั้งกล่าวว่า ทำให้ นายทุนและชนชั้นกลางนอกรอบนี้ รับภาระส่วนที่ขาดหายไป ได้มาก เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมาก แต่เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามาก เช่น

- ปัญหาการกระจายรายได้และความเหลื่อมล้ำทางสังคม ชาวนาจนหมัดหนทางปรับตัวต้องขยายแรงงานและห้ามขายลูกสาว

- ปัญหาความมั่นคงของภาคอุตสาหกรรม เช่น การที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและตลาดต่างประเทศสูงและประสบปัญหาการกัดกันทางการค้ารุนแรงขึ้น

- ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความร้อยห้อของทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม

- ปัญหาคุณภาพชีวิต และปัญหาคนหดความสุข เช่น ปัจจัยสี่ภาคแคลนและคุณภาพดี ครอบครัวเครือญาติและชุมชนแต่ละฝ่าย ทุกสิ่งทุกอย่าง ในชีวิตภายในเป็นสิ่นค้า ขาดความสัมพันธ์กับคนอื่น ในฐานะเพื่อนมนุษย์ ส่งผลให้สังคมมีความรุนแรงขึ้น การใช้ยาแรงวันประจำสูงขึ้น คนป่วยด้วยโรคจิตหรือโรคประสาทสูงขึ้น การหย่าร้างสูงขึ้น ฯลฯ

การพัฒนาในประเทศไทย

ทรงพระเจ้าบรมราชินีนารี

สมเด็จพระบรมราชินี

(๑๙๕๖-๒๐๖๘)

ทรงพระเจ้าบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี (๑๙๕๖-๒๐๖๘)

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

สมเด็จพระบรมราชินี

(การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการตัดสินใจไว้ในเมืองแล้วน้อยเกินไป ไม่สามารถ
จัดการเมืองได้ จึงควรยกเว้นมาแบบยกเว้น (รัฐธรรมนูญไว้ก่อนหน้า)
ค. ๑๐๖๙ พ.๒๕๖๗ ตามที่ขอของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช)

ปัญหาเหล่านี้ล้วนหนึ่งเดียวกับการรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจไว้ในเมืองแล้วน้อยเกินไปซึ่งราชอาณาจักร

การกับนายทุนหรือนักธุรกิจซึ่งเริ่มเข้ามามีส่วนในการครอบครองอำนาจทางการเมืองร่วมกับข้าราชการทำให้นโยบายต่างๆ ของรัฐอย่างคงลำเอียงเข้าข้างคนทั้งสองกลุ่มนี้ ไม่มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังคนทุกกลุ่ม ท้องถิ่นไม่สามารถตัดสินใจในเรื่องการใช้ทรัพยากรของตนได้ และวิธีวิธีที่ถูกกำหนดโดยรัฐและทุนนิยมเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ

ในขณะที่ชนชั้นนำเลือกพัฒนาประเทศตามแนวที่กล่าวมานี้ขึ้น เดิมคืนจากชนชั้นอื่นเสียทางเลือกของความเปลี่ยนแปลงอีกด้วยกัน ดังนี้

1. ทางเลือกเกี่ยวกับผู้นำ

คนไทยให้ความสำคัญแก่ผู้นำสูงกว่าคนอีกหลายล้านคน โดยเชื่อว่าปัญหาต่างๆ แก้ได้ด้วยผู้นำที่ดีและมีความสามารถ ความเชื่อเช่นนี้ล้วนหนึ่งเดียวกับอิทธิพลของ อุดมการณ์ทางพุทธศาสนา ไฟฟ้าอาณาประชารัฐร้องฟังพระบรมโภชสมภาระของกษัตริย์อิงทรงมีบุญบารมีสูงสุด ขณะเดียวกันคนชั้นกลางของไทยก็ฟังอำนาจ อิทธิพล และบารมีของผู้นำในระบบราชการอย่างมากในการจะสมทุนของตนทำให้ขาดจิตสำนึกแบบเรียนรู้และไม่เชื่อมั่นในศักยภาพที่เท่าเทียมกันของคนที่จะร่วมกันแก้ปัญหาหรือร่วมกันผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงได้ ฯ ในลักษณะ

การให้ความสำคัญแก่ผู้นำสูงเช่นนี้เกิดจากวิธีคิดที่ไม่เป็นประวัติศาสตร์ มมองความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยเดียวคือการตัดสินใจของผู้นำ ไม่ได้นำเอาปัจจัยอื่นๆ เข้ามาอธิบาย *

ปัญหาคือจะหาผู้นำที่ดีมีความสามารถได้อย่างไร ผู้เสนอทางเลือกต่างๆ ไว้ได้แก่ เพื่อนร่วม เชื่อว่าการมีส่วนร่วมในการเมืองหรือ "paliment" ที่ประกอบด้วยคนมีความสามารถจากชั้นวรรษต่างๆ มาร่วมมือกัน จะทำให้ได้การนำที่ดี โดยสถาบันทางการเมืองนี้จะเป็นสถาบันที่รายแกร่งให้ความยินยอมแก่ผู้ปกครองในการบริหาร เพื่อนร่วมให้ความสำคัญแก่ระบบราชการในฐานะผู้นำในการสร้างความเจริญแก่ประเทศไทยอย่างมาก เชาเห็นว่าควรสร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพขึ้นมา โดยไม่ให้ความสำคัญแก่ชาติกำเนิดของข้าราชการ ขณะเดียวกัน ราษฎร์ ก็มีความสำคัญจะต้องทำให้ราษฎร์มีความก้าวหน้าในวิชาความรู้ด้วย

นักประชาธิปไตย เช่นเดียวกับเรื่องการนำที่ดีเกิดขึ้นจากการเมืองในระบบอนรัฐธรรมนูญ มีภูมิปัญญาอนุรักษ์ที่ตราขึ้นโดยสภาพแหน่งราษฎร์โดยกำหนดขอบเขตและควบคุมการนำ กองทัพ เชื่อว่าผู้นำที่นิสูจน์ความสามารถในการนำทางด้านการทหาร เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการนำด้านอื่นๆ ด้วย

นักทางลัทธิ เชื่อในระบบเผด็จการโดยธรรมคือให้อำนาจสูงสุดเด็ดขาดแก่คนดี (ธรรมนิยมแบบเผด็จการ) เห็นว่าคนดีจะใช้อำนาจอย่างถูกต้อง ความดีในท่านองนี้เกิดขึ้นในลักษณะดีโดยด้วย

“มนต์คือคุณค่า คุณคือมนต์ มนต์คือมนต์ มนต์คือมนต์”

2. ทางเลือกเกี่ยวกับการเปลี่ยนโครงสร้างลักษณะ

ความเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นผลตัวคนล้วนใหญ่อย่างแท้จริงต้องเปลี่ยนในระดับโครงสร้างไม่ใช่เปลี่ยนเฉพาะตัวบุคคลที่เป็นผู้นำสูงสุดหรือเปลี่ยนเฉพาะนโยบายเท่านั้น

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการตัดสินใจไว้ในเมืองแล้วน้อยเกินไป ไม่สามารถจัดการเมืองได้ จึงควรยกเว้นมาแบบยกเว้น (รัฐธรรมนูญไว้ก่อนหน้า)
ค. ๑๐๖๙ พ.๒๕๖๗ ตามที่ขอของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช)

ในขณะที่ชนชั้นนำเลือกพัฒนาประเทศตามแนวที่กล่าวมานี้ขึ้น เดิมคืนจากชนชั้นอื่นเสียทางเลือกของความเปลี่ยนแปลงอีกด้วยกัน ดังนี้

การให้ความสำคัญแก่ผู้นำสูงเช่นนี้เกิดจากวิธีคิดที่ไม่เป็นประวัติศาสตร์ มมองความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยเดียวคือการตัดสินใจของผู้นำ ไม่ได้นำเอาปัจจัยอื่นๆ เข้ามาอธิบาย *

ปัญหาคือจะหาผู้นำที่ดีมีความสามารถได้อย่างไร ผู้เสนอทางเลือกต่างๆ ไว้ได้แก่ เพื่อนร่วม เชื่อว่าการมีส่วนร่วมในการเมืองหรือ "paliment" ที่ประกอบด้วยคนมีความสามารถจากชั้นวรรษต่างๆ มาร่วมมือกัน จะทำให้ได้การนำที่ดี โดยสถาบันทางการเมืองนี้จะเป็นสถาบันที่รายแกร่งให้ความยินยอมแก่ผู้ปกครองในการบริหาร เพื่อนร่วมให้ความสำคัญแก่ระบบราชการในฐานะผู้นำในการสร้างความเจริญแก่ประเทศไทยอย่างมาก เชาเห็นว่าควรสร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพขึ้นมา โดยไม่ให้ความสำคัญแก่ชาติกำเนิดของข้าราชการ ขณะเดียวกัน ราษฎร์ ก็มีความสำคัญจะต้องทำให้ราษฎร์มีความก้าวหน้าในวิชาความรู้ด้วย

นักประชาธิปไตย เช่นเดียวกับเรื่องการนำที่ดีเกิดขึ้นจากการเมืองในระบบอนรัฐธรรมนูญ มีภูมิปัญญาอนุรักษ์ที่ตราขึ้นโดยสภาพแหน่งราษฎร์โดยกำหนดขอบเขตและควบคุมการนำ กองทัพ เชื่อว่าผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการนำทางด้านการทหาร เป็นผู้นำที่ดีในด้านอื่นๆ ด้วย

นักทางลัทธิ เชื่อในระบบเผด็จการโดยธรรมคือให้อำนาจสูงสุดเด็ดขาดแก่คนดี (ธรรมนิยมแบบเผด็จการ) เห็นว่าคนดีจะใช้อำนาจอย่างถูกต้อง ความดีในท่านองนี้เกิดขึ้นในลักษณะดีโดยด้วย

“มนต์คือคุณค่า คุณคือมนต์ มนต์คือมนต์ มนต์คือมนต์”

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการตัดสินใจไว้ในเมืองแล้วน้อยเกินไป ไม่สามารถจัดการเมืองได้ จึงควรยกเว้นมาแบบยกเว้น (รัฐธรรมนูญไว้ก่อนหน้า)
ค. ๑๐๖๙ พ.๒๕๖๗ ตามที่ขอของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช)

ในขณะที่ชนชั้นนำเลือกพัฒนาประเทศตามแนวที่กล่าวมานี้ขึ้น เดิมคืนจากชนชั้นอื่นเสียทางเลือกของความเปลี่ยนแปลงอีกด้วยกัน ดังนี้

การให้ความสำคัญแก่ผู้นำสูงเช่นนี้เกิดจากวิธีคิดที่ไม่เป็นประวัติศาสตร์ มมองความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยเดียวคือการตัดสินใจของผู้นำ ไม่ได้นำเอาปัจจัยอื่นๆ เข้ามาอธิบาย *

ปัญหาคือจะหาผู้นำที่ดีมีความสามารถได้อย่างไร ผู้เสนอทางเลือกต่างๆ ไว้ได้แก่ เพื่อนร่วม เชื่อว่าการมีส่วนร่วมในการเมืองหรือ "paliment" ที่ประกอบด้วยคนมีความสามารถจากชั้นวรรษต่างๆ มาร่วมมือกัน จะทำให้ได้การนำที่ดี โดยสถาบันทางการเมืองนี้จะเป็นสถาบันที่รายแกร่งให้ความยินยอมแก่ผู้ปกครองในการบริหาร เพื่อนร่วมให้ความสำคัญแก่ระบบราชการในฐานะผู้นำในการสร้างความเจริญแก่ประเทศไทยอย่างมาก เชาเห็นว่าควรสร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพขึ้นมา โดยไม่ให้ความสำคัญแก่ชาติกำเนิดของข้าราชการ ขณะเดียวกัน ราษฎร์ ก็มีความสำคัญจะต้องทำให้ราษฎร์มีความก้าวหน้าในวิชาความรู้ด้วย

นักประชาธิปไตย เช่นเดียวกับเรื่องการนำที่ดีเกิดขึ้นจากการเมืองในระบบอนรัฐธรรมนูญ มีภูมิปัญญาอนุรักษ์ที่ตราขึ้นโดยสภาพแหน่งราษฎร์โดยกำหนดขอบเขตและควบคุมการนำ กองทัพ เชื่อว่าผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการนำทางด้านการทหาร เป็นผู้นำที่ดีในด้านอื่นๆ ด้วย

นักทางลัทธิ เชื่อในระบบเผด็จการโดยธรรมคือให้อำนาจสูงสุดเด็ดขาดแก่คนดี (ธรรมนิยมแบบเผด็จการ) เห็นว่าคนดีจะใช้อำนาจอย่างถูกต้อง ความดีในท่านองนี้เกิดขึ้นในลักษณะดีโดยด้วย

“มนต์คือคุณค่า คุณคือมนต์ มนต์คือมนต์ มนต์คือมนต์”

ปรีดี พนมยงค์ ได้เสนอเดือนตุลาคม พ.ศ. 2476 ให้เปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจเป็นแบบที่สำคัญ คือห้องแม่ แรงงาน และทุน ซึ่งรัฐจะออกพันธบัตรเงินกู้ชดใช้ให้แก่ผู้ที่ไม่สามารถลิขิตร์ในที่ดินและทุนให้เป็นของรัฐ ชาวนาจะเป็นลูกจ้างของรัฐหรือเป็นข้าราชการที่มีเงินเดือนประจำ รัฐเป็นผู้วางแผนและกำกับการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเต็มประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากในทางปฏิบัติรัฐอาจควบคุมดูแลได้ไม่ทั่วถึงจึงใช้วิธีการแบ่งหน่วยการผลิตเป็นหน่วยย่อย ๆ เรียกว่า "สหกรณ์" ซึ่งจะเป็นหน่วยที่ดำเนินการผลิตในระดับห้องแม่

พระคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มีแนวความคิดว่าสังคมไทยมีโครงสร้างเศรษฐกิจแบบ "ก้าวเดินก้าวเมืองขึ้น" ต้องขัดปัจจัยการผลิตที่สำคัญจากเอกชนให้เป็นของรัฐหรือล้วนรวม ขณะเดียวกันก็ต้องด้านจัดการระดับที่ต่ำลงหรือเอ้าเปรี้ยบประเทศไทย เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานคือกรรมกรและชาวนาได้รับส่วนแบ่งจากการผลิตอย่างเป็นธรรม เกิดสังคมที่สมภาคอย่างแท้จริงในที่สุด

ขบวนการฝ่ายซ้ายระหว่าง พ.ศ. 2516-2519 ประกอบด้วยปัญญาชนและนักศึกษา มีแนวความคิดที่ได้รับอิทธิพลจากพระคอมมิวนิสต์จีนและพระคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยอย่างมาก แม้ว่าจะไม่สามารถร่วมมือกับพระคอมมิวนิสต์กันขึ้นเช้า เป็นสมาคมพระเครื่องจากนักลักษณะเด็ดขาดของพระ ไม่ได้ก่อตัว

ขบวนการฝ่ายซ้ายผลิตตำรา บทความทางวิชาการและวรรณกรรม ทั้งในรูปการแปล การเขียนขึ้นใหม่ เสนอความคิดเกี่ยวกับวิถีทางการของสังคมอันเกิดจากการต่อสู้ระหว่างชนชั้นที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตกับชนชั้นผู้ใช้แรงงาน ซึ่งจะทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจ การเมือง และรูปการณ์จิตสำนึกของไทยก้าวหน้าขึ้นตามลำดับจากยุคหักดินา เป็นทุนนิยม สังคมนิยม และคอมมิวนิสต์ อันเป็นยุคที่ปัจจัยการผลิตเป็นของรัฐและความล้มเหลวทางการผลิตมีลักษณะ เสมอภาคและภารครภอย่างแท้จริง

ในช่วงหลังจาก พ.ศ. 2519 อิทธิพลของขบวนการฝ่ายซ้ายยังคงอยู่โดยเฉพาะอิทธิพลทางความคิดต่อปัญญาชนไทยสืบมาจนถึงปัจจุบัน แต่ความคิดที่มีอิทธิพลมิใช่ความคิดเรื่องวิถีทางการของสังคม หากแต่เป็นความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนลัพธ์ทางอำนาจเพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรและภาระกระจายรายได้ที่เป็นธรรมขึ้นในสังคมไทย

จะเห็นได้ว่าทั้งปรีดี พนมยงค์, พระคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย, และขบวนการฝ่ายซ้ายเสนอทางเลือกที่เน้นการเปลี่ยนโครงสร้างของระบบกรรมลิขิตร์จากระบบที่เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตมาเป็นระบบที่รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เป็นการเปลี่ยนโครงสร้างสังคมไม่ใช่เปลี่ยนหรือพัฒนาที่ตัวคน

3. ทางเลือกเกี่ยวกับการพัฒนาให้สมดุลย์

ผู้เสนอทางเลือกนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักวิชาการ เห็นว่าการพัฒนาประเทศไทยที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันเป็นการพัฒนาที่ล้ำเอียงเข้าหาหัวใจของการผลิตสมัยใหม่ จึงควรเปลี่ยนมาสู่การพัฒนาทั้งภาคการผลิตสมัยใหม่และภาคการผลิตตามประเพณีอย่างสมดุลย์ คืนอำนาจการคูดและจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้มีอิทธิพลในการใช้ทรัพยากรของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้รวมถึงการกระจายอำนาจและโอกาสในด้านอื่น ๆ ให้มากขึ้น เช่น ด้วยการสร้างเครือข่ายของช่าวสารข้อมูลและเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งมีได้หมายถึงเนื้องการนำเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ก้าวหน้ามาใช้เท่านั้น แต่ต้องพัฒนาคนและจิตสำนึกที่มีความคิดของคนให้พร้อมที่จะเรียนรู้และสามารถจัดการกับช่าวสารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพตลอดไปด้วย

- ศูนย์บริหารกรุงเทพฯ ในรัฐบาล ท่าน กุรุต์อ่อนกันพงษ์ กรุงเทพมหานคร
- มหาชนรัฐมนตรี + ภูมิปัญญาชัยวัฒน์ อดีตตัวแทน ตลาดน้ำ,
- เทศโนโลยีสังคมฯ

อาจารย์นันดร์พิพัฒ์ นาคสุغا เห็นว่าการพัฒนาบาระเทศตั้งแต่ พ.ศ.2504 ทำให้หมู่บ้าน
ถูกดูดซึมจากภัยแล้งนานาอย่าง ชุมชนและวัฒนธรรมชุมชนถูกทำลายอย่างรุนแรง จังควรเปลี่ยนมาสู่การ
พัฒนาที่รักษาชุมชนไว้ ให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ การพัฒนาต้องทำห้องในระดับชุมชนและระดับบ้าน เช่นใน
 ① ระดับชุมชนต้องรื้อฟื้นจิตสำนึกในการช่วยเหลือกัน รวมพลังกันเหล่ายหน้าบ้านเพื่อสร้างอันชาต่อรองกันบ้าน
และบ้าน และร่วมมือกันชั้นชั้นอีก เช่นรับวัฒนธรรมของชั้นกลาง ในส่วนที่เป็นผลดีเป็นเดินทางโน้มใจ
ให้และข้อมูลข่าวสาร รักษาสภานาคมลักษณะอิทธิพลของน้ำที่มีความสมดุลย์ ฯลฯ ส่วนในระดับบ้านต้องลดความเบ็นเบ็งระบบ
ราชการลง ทำการปฏิรูปที่คืนเพื่อสลายอิทธิพลของน้ำที่มีความสมดุลย์ ฯลฯ และเป็นตัวของตัวเอง
ในความลับพื้นที่กับต่างประเทศ ส่วนคนชั้นกลางที่ต้องเรียนรู้จากชาวบ้าน โดยเฉพาะในเรื่องของจิตสำนึก
ในการแบ่งปัน ช่วยเหลือ สมถะ อดทน และช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้ชาวบ้านสามารถพัฒนาไป
สู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย

4. ทางเลือกในการพึ่งตนเอง

เป็นทางเลือกของชาวบ้านจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะพบว่าการผลิตเชิงพาณิชย์มี
รายได้ไม่คุ้มทุน คนถูกกล่อมให้มีความโลภจึงต้องหางานหนักเพื่อเงิน แต่กลับเป็นหนี้เป็นลิน วัฒนธรรมชุมชน
ความเป็นมนุษย์และธรรมชาติตูกอกำลัย การหันกลับมาพึ่งตนเองเป็นทางเลือกซึ่งต้องเริ่มจากการเปลี่ยนวิธี
คิดและจิตสำนึกของตน ผู้ใหญ่ในชุมชน เชื่มเชื่อม เปิดยกมาทำเกษตรกรรมแบบพึ่งตนเอง ซึ่งเรียกว่า
วนเกษตร ปลูกพืชเพื่อรับใช้ชีวิตไม่ใช่เพื่อราย การหันมาเกษตรเป็นการที่น้ำชารมชาติขึ้นมาใหม่ ทำให้มี
กินมีใช้เหลือเฟือ ขณะเดียวกันก็ทำให้จิตใจเปลี่ยนมาสู่ความอ่อนโยน มีเมตตา ปราศจากความขัดแย้ง
ในชุมชน เพราะคนกับคนและคนกับธรรมชาติจะสัมพันธ์กัน โดยเอื้ออาทรกัน สามารถฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชนขึ้น
มาได้

รัฐศาสตร์ กศน. ๒๕๔๙ ภาคที่ ๑

5. ทางเลือกขององค์กรพัฒนาเอกชน (เอนจีโอ)

เอนจีโอหมายถึงองค์กรของประชาชนในหลายรูปแบบที่เข้าไปดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งจะ
ช่วยให้ชีวิตของผู้คนเป็นไปอย่างสงบสุขหรือได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น

การพัฒนาประเทศไทยที่เน้นความเจริญเดิมโดยทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นใน
ลังค咩ไทยเป็นอันมาก เช่น ปัญหาคุณภาพชีวิตของคนอันเกิดจากความยากจน สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมหรือ
เป็นพิษ การตกเป็นเหยื่อของการโฆษณา และการตรวจสอบติดขัด เป็นต้น เอนจีโอจึงเกิดขึ้นในหลายลักษณะ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่รัฐไม่มีสมรรถภาพเพียงพอที่จะแก้ปัญหาในลังค咩ใหญ่ได้ทุกเรื่อง

ในลังค咩ในหมู่บ้านตามชนบท จะมีเอนจีโอเข้าไปช่วยผู้ต้องโอกาสให้สามารถพึ่งตนเอง
ได้ เช่น เอนจีโอจะร่วมกับชาวบ้านในการพัฒนาฟื้นฟูลังทางวัฒนธรรมและจัดตั้งองค์กรชาวบ้านเพื่อสร้างอันชาต
ต่อรอง และเรียกร้องสิทธิ์ต่าง ๆ ให้ชุมชนมีส่วนเป็นเจ้าของและตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร่มากขึ้น
เป็นต้น

ในเมืองใหญ่ ๆ จะมีเอนจีโอในรูปของกลุ่มผู้มีความสนใจร่วมกัน ให้คุณภาพชีวิตทางกายภาพและสุขภาพดี
กิจกรรมหลากหลาย เช่น กลุ่มที่มีแรงค์ให้คุณภาพชีวิตทางวัฒนธรรมและอาหารอื่น ๆ ที่ปราศจากสารพิษต่อกัน
กลุ่มที่มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเดือนให้คนไม่ตกลงเป็นเหยื่อของการโฆษณาล้วนค้าที่สร้างความจำเป็นเทียม
เป็นต้น

เอนจิโอลิทีร์แพร์ค์ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มที่รณรงค์ให้ใช้น้ำมันไร้สารตะกั่ว กลุ่มที่รณรงค์เกี่ยวกับชีวะ กลุ่มที่ต่อต้านการสร้างเขื่อน และกลุ่มที่ต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าจากลิกไนท์และชีวะในเขตชุมชน เป็นต้น

นอกจากทางเลือกต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีการเสนอทางเลือกอื่น ๆ อีกมาก เช่น ทางเลือกของกลุ่มนรภกนิยม ซึ่งเป็นกลุ่มที่เกี่ยวพันกับรัฐค่อนข้างสูง หลักการใหญ่ ๆ ของกลุ่มนี้คือ รักษาอิสานจากการตัดสินใจไว้ในสถานบันดามปะเนดีให้มาก หรือให้สถานบันดามปะเนดีเป็นผู้นำในการพัฒนา เช่น สถานบันดามหาภัตติรัช สถานบันดามาสนา กองหัน เป็นต้น โดยสถานบันดามปะเนดีเหล่านี้จะกระจายการพัฒนาให้ทั่วถึงในขณะเดียวกันกับสามารถทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นในสังคมด้วย กลุ่มนี้ค่อนข้างเชื่อในการทุ่มเทเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหา ภายใต้การควบคุมดูแลของหัวหน้ารัฐบาล หรือผู้นำในกองทัพที่อยู่อัลลี่มีเมตตาและรัฐบาลเลือกใช้คน (ผู้เชี่ยวชาญ) ให้เหมาะสมกับงาน ทางเลือกของอาจารย์ป่วย อังภารณ์ อาจารย์ป่วยในฐานะนักเศรษฐศาสตร์การคลัง เป็นผู้มีบทบาทอย่างสูงในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ อาจารย์ป่วยได้ดำรงตำแหน่งสำคัญที่ทำให้มีบทบาทเป็นผู้นำในการพัฒนา เช่น ผู้อำนวยการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรรมการบริหารส่วนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรรมการสภากาชาดไทย แห่งชาติ เป็นต้น อย่างไรก็ตามใน พ.ศ. 2521 อาจารย์ป่วยกล่าวว่าท่านควรดำเนินตัวเองในฐานะที่เป็นคนหนึ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนาชนิดที่สนใจแต่เฉพาะอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและมองข้ามปัญหาทางสังคมที่เป็นผลตามมา

ในขณะที่อาจารย์ป่วยมีบทบาทอย่างสูงในการพัฒนาประเทศตามแนวทางของรัฐ แต่อาจารย์ป่วยก็ได้พยายามเสนอทางเลือกอีกทางหนึ่งซึ่งแม้ว่าจะคงเป็นทางเลือกที่อยู่ในกรอบของการพัฒนาประเทศแบบทุนนิยมที่เป็นกระแสหลักในเวลานั้น แต่อาจารย์ป่วยเสนอให้พัฒนาโดยคำนึงถึงจริยธรรมทางเศรษฐกิจและความเป็นธรรมทางสังคมอย่างจริงจัง วิธีการที่เป็นรูปธรรมที่จะบรรลุเป้าหมายข้างต้นคือการเก็บภาษีในอัตราภักดีวันน้ำและการเก็บภาษีมรดก แต่ข้อเสนอของอาจารย์ป่วยไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลแต่อย่างใด

ในเวลาต่อมา อาจารย์ป่วยจึงเปลี่ยนมาดำเนินการต่าง ๆ ในฐานะนักวิชาการโดยหันมาพัฒนาการศึกษาและพัฒนาชีวบท อาจารย์ป่วยมีส่วนก่อตั้งและสนับสนุนโครงการพัฒนาชีวบทองมูลนิธิบูรณะชีวบที่ชัยนาทและอุทัยธานี ซึ่งเป็นโครงการขององค์กรพัฒนาเอกชน (เอนจิโอลี) โครงการแรก ๆ ต่อมาใน พ.ศ. 2512 อาจารย์ป่วยได้จัดตั้งโครงการแพทย์อาสาสมัคร ซึ่งรับผู้ป่วยยากไร้มาฝึกอบรมแล้วส่งไปทำงานในชนบทเป็นเวลา 1 ปี เพื่อให้ได้เรียนรู้จากการทำงานในชนบทนอกจากการเรียนในห้องเรียน โครงการนี้ยังคงดำเนินการลืมมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้อาจารย์ป่วยยังเป็นผู้อำนวยการโครงการพัฒนาชีวบทรีเวตแลมน้ำแม่กลอง ซึ่งพยายามประสานความรู้ความชำนาญจากสามด้านคือด้านสังคมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์และการสาธารณสุขเพื่อการพัฒนาชีวบท ขณะเดียวกันก็ต้องการให้มหาวิทยาลัยเรียนรู้จากชุมชนพร้อม ๆ กับรับใช้ชุมชนมากขึ้นด้วย มีมหาวิทยาลัย 3 แห่งเข้ามาร่วมโครงการคือ ธรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัย

อาจารย์ป่วยคระหนักจากการพัฒนาเฉพาะด้านเศรษฐกิจและการศึกษา ไม่อาจเก็บปัญหาต่าง ๆ ให้หมดได้ เนื่องจากเศรษฐกิจและการเมืองเชื่อมโยงกันอย่างแบบแผน จังหวัดที่ให้พัฒนาการเมืองด้วย ใน พ.ศ. 2516 อาจารย์ป่วยเชื่อมพื้นที่ลือลั่นติประชารัฐ เรียกร้องให้พัฒนาการเมืองให้บรรลุความเป็นประชาธิรัฐอย่างแท้จริง ซึ่งอาจารย์ป่วยเรียกว่า "ประชารัฐ" คือประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมือง ซึ่งจะช่วยให้เกิดลัพธ์ตามความต้องการและความรุ่งเรืองต่อไปเป็นอยู่ในเวลานั้น อาจารย์ป่วยมิได้เรียกร้องให้รัฐดำเนินการฝ่ายเดียว แต่เห็นว่าคนไทยทุกคน "ต้องร่วมกันมาก ๆ... ชวนกันยักษ์ สังกัดเป็นไทยสน ไทยร่วม ไทยเรียกร้อง แล้วไทยจะเจริญ"

เนื้อหาสำคัญสูงสุดในการพัฒนาประเทศตามที่อาจารย์ป่วยมิใช้ความเจริญเดิมใดทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่คือการที่บ้านเมืองบรรลุลักษณะอันเป็นปัจจุบัน 4 ประการ คือ "สมรรถภาพ เสรีภาพ ความยุติธรรม และผู้เมตตากรุณา" จะเห็นได้ว่าเป็นการพัฒนาที่มีลักษณะมนุษยธรรมนิยม เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์และเน้นการพัฒนาทางจิตใจหรือจิตวิญญาณด้วย

ทางเลือกในการพัฒนาของอาจารย์ป่วย เห็นได้ชัดในข้อเชื่อถือ ๑ ของอาจารย์ เรื่อง "ปฏิริบูรณ์แห่งความหวัง จำกครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน" อาจารย์ป่วยเห็นว่าการพัฒนาควรเกิดขึ้นเนื่อประ予以ชน์ของทุกคนไม่ว่าจะรวยหรือจนไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบท ตั้งแต่คน ๑ นั้นเกิดจนกระทั่งตายไปให้ทุกคนมีคุณภาพแห่งชีวิตที่ดี ก่อให้เกิดความต้องการที่มีประ予以ชน์ น้ำมันบริสุทธิ์ตาม มีอาการสงบสุข ใจมีครอบครัวสูงสุข มีความรู้เพียงพอที่จะใช้ทำมาหากินและรักษาความแห่งชีวิต และสามารถเรียนขึ้นสูง ๆ ขึ้นไปตามลัพธ์ปัญญาของแต่ละคน เมื่อเรียนจบได้ประกอบอาชีพที่ทำให้ได้รับความพอใจว่าตนได้ทำงานเป็นประ予以ชน์แก่สังคม ได้อยู่ในรัฐที่มีข้อมูล ไม่มีการห้ามชี้ กดชี้ หรือประทุยร้ายกัน ได้หากความสุขจากการอ่านหนังสือราคาไม่แพง ได้ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ โดยไม่ต้องทนการรบกวนจากโฆษณาภายนอก ได้มีเวลาว่างสำหรับเพลิดเพลินกับครอบครัว มีส่วนสาธารณะที่เชื่อว่าอุ่น สามารถมีบทบาทและชีวิตประจำวันดี น่าภาคภูมิ ดันตรี เที่ยวงานวัด งานลอยกระทง งานนักชัตฤกษ์ งานกุศลจะได้พบสุมควร และเมื่อจะตายก็ขออย่าให้ตายอย่างโง่ ๆ น้าา ๆ เช่น ตายเเนร่าส่งคราม อุบัติเหตุร้ายนั้น น้ำหืออากาศเป็นพิษ หรือการเมืองเป็นพิษ ๆ ฯ

เพื่อให้ทุกคนบรรลุถึงคุณภาพแห่งชีวิตข้างต้นอาจารย์ป่วย เสนอให้พัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยลัพธ์ โดยดำเนินการพัฒนาเพื่อให้ชาวนาชาวไร่มีที่ดินพอสมควรสำหรับทำมาหากิน มีช่องทางได้กู้ยืมเงินมาขยายงาน มีโอกาสสรุวิธีกำกั้นแบบใหม่ ๆ มีตลาดดีและขายลินค้าได้ราคายุติธรรม ให้กรรมการมีหุ้นส่วนและมีส่วนในการบริหารโรงงาน บริษัท ห้างร้านที่ตนทำมาหากัน ให้ประเทศไทยได้มีความสัมพันธ์อันซ่อนธรรมและเป็นประ予以ชน์กับโลกภายนอกเพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ความคิดและวิชาชีวของมนุษย์ทั่วโลก มีโอกาสสรับเงินทุนจากต่างประเทศมาใช้เป็นประ予以ชน์แก่ส่วนรวม และสามารถขยายผลแก่ต่างประเทศ ด้วยราคาก้อนเป็นธรรม ให้รัฐบาลดูแลสุขภาพอนามัย เช่น ให้บริการป้องกันโรคฟรี ให้บริการการแพทย์รักษานายชาลอดอย่างถูกอย่างดีและอย่างสะอาด ก่อให้เกิดแล้วก์ได้รับประ予以ชน์จากการประกันลังค์ นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้มีการร่วมมือกันช่วยเหลือกันในรูปสหกรณ์ สมอสร หรือสหภาพ ทั้งนี้โดยที่ประชาชนทุกคนยินดีเลี้ยงภาษีอากรแก่ส่วนรวมตามอัตราภาษี มีส่วนร่วมในการวินิจฉัยโซคชชาทางการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมของชาติ ขณะเดียวกันก็รู้จักวางแผนครอบครัว และหลังจากตายไปแล้วก์แบ่งทรัพย์สมบัติส่วนหนึ่งไว้สำหรับเลี้ยงภรรยาและลูกที่ยังเล็ก ลูกที่โตแล้วไม่ควรได้มรดก รัฐบาลควรเก็บทรัพย์สมบัติที่เหลือทั้งหมดไม่ใช้เป็นประ予以ชน์ในการบำรุงชีวิตคนอื่น ๆ ตลอด

อาจารย์น่าวายเน้นว่าความสุขสวัสดิ์ทั้งหลายนี้จะได้มากโดยอาศัยปัญญา ความเมียร แสง
ความเสียสละของทุกคน

เราอยู่ในยุคสมัยที่มีการเล่นห้อง เลือกมากกว่าที่คุณไทยเคยมีประสบการณ์มาก่อน จะนั่งจัง
เป็นยุคสมัยที่น่าดื่นเด้น แต่ก็เป็นยุคสมัยที่มีความขัดแย้งทางความคิดได้มาก

ธ.ดันชัยคุณบุตร ๒ คนที่จะอยู่ในยุคสมัยแห่งนี้ได้อย่างมีความสุขต้องมีความเช้าใจเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดอยู่
ในสังคม มีสมองที่รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ปราบภัยการผิด เกิดขึ้นอยู่ทุกขณะ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือรู้เท่าทันลึงที่กำลัง
เกิดขึ้นแล้วสามารถเลือกอย่างฉลาดและมีเมตตา

ที่ปรึกษาครุฑ์ฯ

(บ้านพักชั่วคราว)

ธ.ดันชัย ศึกษาดูแลแนวทางการแก้ไขปัญหา (บ้านพักชั่วคราว + ที่ปรึกษาครุฑ์ฯ)

พัฒนาคน + พัฒนาชุมชน (กศ. ๔๐๘๐๑๕๖๔ ในการดำเนินการตามโครงการ)

ที่ปรึกษาดูแลศักยภาพของบุคคลทุกๆ บ้านประชารัฐ

- ให้คำปรึกษาเรื่องอาชญากรรม + อาชญากรรม คุ้มครองบุคคล + รักษาความปลอดภัย

" มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับบุคคลที่ต้องการบ้านพักชั่วคราว "

ธ.ดันชัย ① สร้างครุฑ์ฯ ชั่วคราว คุณดู ตรวจสอบ ต่อรอง กับ กช.

② " มีบ้านพักชั่วคราว : NGOs บ้าน "

กดดันชัย

③ สร้างบ้านชั่วคราว ชั่วคราว ๗๐๓ ถนนครุฑ์ฯ บ้านพักชั่วคราว บ้านพักชั่วคราว

บ้านพักชั่วคราว บ้านพักชั่วคราว บ้านพักชั่วคราว บ้านพักชั่วคราว บ้านพักชั่วคราว